# Guideline to gather information at DSD Level

# Wayamba Development Plan 2018-2022

(Each section must be completed by relevant officers)

| | |
|---|---|
| 1.Name of the responsible officer | R.P.N.Campika (Assistant Director (planing) |
| 2.Telephone number | 071-4642387 |
| 3.Email | nalinchampi&gmail |
| 4.District | Kurunegala |

## (1) Agriculture and Livestok :-

*Key challenges to be identified in the DSD Under thematic area*

| | Agriculture | Livestok |
|---|---|---|
| 1 | ප්‍රමාණවත් ජල පහසුකම් නොමැති වීම හා පවතින වාරි පද්ධතින් අබලන් තත්වයේ පැවතීම | ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය සත්ව පාලන ක්ෂේත්‍රයේ නොවූ සත්ව පාලන ගොවීන් වීම. |
| 2 | කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවි ගැටළු | පාරම්පරිකව පැවතගෙන ආ දැනුම මත සත්ව පාලන ක්ෂේත්‍රයේ නියැලීම. |
| 3 | කෘෂි ව්‍යවසායකයින් බිහිකිරීමට අවශ්‍ය නවීන තාක්ෂණය සහ පුහුණු අවශ්‍යතා අවම මට්ටමේ පැවතීම. | සත්ව ආහාර හා බෙහෙත් වර්ගවල මිල අධික වීම හා සත්ව නිෂ්පාදන වල මිල උච්ඡාවචනය වීම. |
| 4 | නිෂ්පාදන වලගුණාත්මක භාවය රැක ගැනීම හා නාස්තිය අවම කර ගැනීමට අදාළ පසු අස්වනු තාක්ෂණය පිළිබද දැනුම ලබාදීමේ අවශ්‍යතාවය. | අඩු ආදායම්ලාභීන් සත්ව පාලන ක්ෂේත්‍රයේ නිරතවීමත් පොදු තණබිම් නොමැතිවීමත් නිසා සතුන්ගේ පෝෂණ ගැටළු |
| 5 | ලාබදායී නොවන කෘෂිකර්මාන්තය හේතුවෙන් තරුණයින් ඒ සදහා යොමු නොවීම | |
| 6 | ශිල්පීය අධ්‍යාපන ආයතන ස්ථාපිත කිරීමේ අවශ්‍යතාවය. | |

UN-Utilized and under- Utilized area in the DSD

| | UN-Utilized or under- Utilized areas for agriculture that can be developed. | Potential types of plants that could be improved for the agri-business |
|---|---|---|
| 1 | ව්‍යාපාරික කෘෂිකර්මාන්තය කෙරෙහි තරුණ පිරිස නැඹුරු කිරීම | නවීන කෘෂි තාක්ෂණය හා යන්ත්‍රෝපකරණ හදුන්වාදීම |
| 2 | වගා කළහැකි ඉඩම් දීර්සකාලීන බදු පදනම යටතේ සුදුසු ව්‍යවසායකයින් වෙත පවරා දීම | ප්‍රාදේශීය කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවි මධ්‍යස්ථාන ඇති කිරීම. |
| 3 | කෘෂිකාර්මික හා සත්ව පාලන ව්‍යාප්ති සේවාවන් වැඩිදියුණු කිරීම මගින් දැනට පවතින එම සේවාවන් වල අඩුව පිරවීම | ප්‍රජා මූල සංවිධාන ශක්තිමත් කිරීම |
| 4 | කුලියාපිටිය-නැගෙනහිර ප්‍රා.ලේ.කොට්ඨාසය තුළ වාරි පද්ධතින් පිලිසකර කිරීම හා ජල පෝෂිත ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කිරීමට කටයුතු කිරීම | |

Project that can be proposed to address the prevailing challenges :-

| | Agriculture | Livestok |
|---|---|---|
| 1 | ප්‍රදේශයට උචිත සුළු අපනයන භෝග වන ගම්මිරිස් , කුරුඳු වගාව හා කෙසෙල් වැනි බහු වාර්ෂික භෝග,බඩ ඉරිගු නිෂ්පාදනය ව්‍යාප්ත කිරීම | පශු සම්පත් ක්ෂේත්‍රය සඳහා ම වූ ව්‍යවසායකයින් බිහි කිරීමට අවශ්‍ය ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම |
| 2 | වන සතුන්ගෙන් වන හානිය අවම කිරීම සඳහා රක්ෂිත ආරක්ෂා කිරීම | ගව ආහාර වශයෙන් තෘණ වගාව වගා කිරීම සඳහා ගොවීන් යොමු කිරීම,අවශ්‍යය තෘණ පැළෑටි ලබාදීමට කටයුතු කිරීම |
| 3 | පවතින වාරි පද්ධතියේ රොන් මඩ ඉවත්කර ගැඹුරු කිරීම තුළින් වගාවට අවශ්‍ය ජල ධාරිතාවය පවත්වා ගැනීමට හැකිවීම | කිරි ගොවීන් සඳහා 50% දායකත්වය මත කිරි දෙනුන් හා එළුවන් ලබාදීම. |
| 4 | වාරි ඇළ මාර්ග නවීකරණය කිරීම | අතිරික්ත දියරකිරි භාවිතයෙන් කිරි අතුරු නිෂ්පාදන සඳහා ගොවීන් පුහුණු කිරීම හා අලෙවි මධ්‍යස්ථාන ආරම්භ කිරීම |
| 5 | | කිරි ගව පාලනය වඩා ප්‍රචලිත ව්‍යාපාරයක් බැවින් වයඹ පළාත තුළ කිරිපිටි නිෂ්පාදන කර්මාන්තශාලාවක් ආරම්භ කිරීම |
| 6 | | පාසල් ළමුන් තුල පෝෂණ ඌණතාවයන් වළක්වා ගැනීම සඳහා දියර කිරි පරිභෝජනය ප්‍රචලිත කිරීම |

## 2) Fisheries and Aquaculture (please compete the additional document herewith provided for the sector )

*Key challenges to be identified in the DSD Under thematic area*

| | Fisheries | Aqua- culture |
|---|---|---|
| 1 | නැත | කුඩා පරිමානයේ මත්ස්‍ය වගාවන් ප්‍රචලිත කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රජා මූල සංවිධාන ශක්තිමත් නොවීම හා ජල ජීවි වගා කටයුතු සඳහා අකමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීම |
| 2 | | පවතින සංස්කෘතිකමය හා ආකල්පමය හේතූන් මත ධීවර කර්මාන්තය සඳහා යොමු නොවීම |
| 3 | | අවශ්‍ය උපදේශනයන් සඳහා ක්ෂේත්‍ර නිලධාරින් ප්‍රමානවත් නොවීම. |
| 4 | | කුඩා පරිමානයේ ජලාශ ,වැව් රොන් මඩ වලින් හා පාසි වලින් පිරී පැවතීම නිසා ප්‍රමානවත් පරිදි ජලාශ තුළ ජලය රඳවා ගැනීමට නොහැකිවීම ,වැව් අමුණු කඩිනමින් සිදීයාම. |

UN-Utilized and under- Utilized area in the DSD

| | UN-Utilized or under- Utilized areas for Fisheries/Aqua-culture that can be developed. | Potential types of plants that could be improved for the agri-business |
|---|---|---|
| 1 | අලහිටියාව ,නක්කාවත්ත මාරපිටිය ,කැකිරිකොටුව ,ගොඩගම්වෙල යන වැව්වල මත්ස්‍ය වගාව ප්‍රචලිත වූ අතර නැවතත් එම වැව් වල මත්ස්‍ය වගාව ආරම්භ කිරීම සඳහා ජලය රඳවා ගැනීම වෙනුවෙන් වැව් වල රොන් මඩ හා පාසි ඉවත් කිරීම. | කුලියාපිටිය-නැගෙනහිර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය තුළ කුඩා පරිමානයේ වැව් සැළකිය යුතු ප්‍රමාණයක් පැවතීම |
| 2 | ප්‍රදේශයේ පවතින අනෙකුත් වැව් ,අත්හරින ලද ගල්වලවල් හා ගෘහාශ්‍රිත කුඩා පරිමානයේ ජලාශ වල මත්ස්‍ය වගාව සඳහා සහනාධාර ලබාදීම (පුද්ගලිකව හා ප්‍රජා මූල සංවිධාන සඳහා) | ප්‍රමාණවත් පරිදි ජලය රඳා පැවතීම සඳහා පොකුණු සකස් කිරීමට සුදුසු හා ඉඩම් පැවතීම |

proposed Projects to address the prevailing challenges :-

| | Challenges | Proposed project |
|---|---|---|
| 1 | කුලියාපිටිය-නැගෙනහිර ප්‍රා.ලේ.කොට්ඨාසය තුළ කුඩා පරිමානයේ වැව් සැළකිය යුතු ප්‍රමාණයක් තිබීම | රජයේ මැදිහත්වීම මත ගොවිසංවිධාන හා ප්‍රජා මූල සංවිධාන ඒකාබද්ධ කර ගනිමන් මත්ස්‍ය වගාව සඳහා ව්‍යාපෘති සකස් කිරීම. |
| 2 | භාවිතයට නොගන්නා ගල් වළවල් ප්‍රදේශයේ පැවතීම | |
| 3 | ප්‍රමාණවත් පරිදි ජලය රඳා පැවතීම සඳහා පොකුණු සකස් කිරීමට සුදුසු ඉඩම් පැවතීම | |

3) **Health sector :-**

Key health issues prevailling in the DSD Under thematic area :-

| | Communicable | Non-Communicable |
|---|---|---|
| 1 | ඩෙංගු රෝගය | හෘද රෝග |
| 2 | මී උණ | අධි රුධිර පීඩනය |
| 3 | පාචනය | දියවැඩියාව |
| 4 | පැපොල | පිළිකා |
| 5 | ඇස්රෝග | මානසික රෝග |
| 6 | ක්ෂය රෝග | වකුගඩු රෝගය |
| 7 | | වාත රක්ත ප්‍රදාහය (ආතරයිටිස්) |
| 8 | | ගලගණ්ඩය |
| 9 | | අක්මාවේ තෙල් තැම්පත්වීම |

Gender and age categories of high prevalence diseases:-

| | Morbidity | Gender | Age category |
|---|---|---|---|
| 1 | ගැබ්ගෙල පිළිකා | ස්ත්‍රී | වයස අවු.40-60 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 2 | ඇදුම | පුරුෂ (දුම්පානය) | වයස අවු.35-60 |
| 3 | මුඛ පිළිකා | පුරුෂ | වයස අවු.50 ට වැඩි |
| 4 | හෘදයාබාධ | පුරුෂ | වයස අවු.35 ට වැඩි |
| 5 | දියවැඩියාව | ස්ත්‍රී/පුරුෂ | වයස අවු.35 ට වැඩි |
| 6 | අධි රුධිර පීඩනය | ස්ත්‍රී/පුරුෂ | වයස අවු. 60 ට වැඩි |
| 7 | මන්ද පෝෂණ තත්වයන් | ස්ත්‍රී/පුරුෂ | වයස අවු. 01-15දක්වා |
| 8 | වකුගඩු රෝගය | ස්ත්‍රී/පුරුෂ | වයස අවු.35 ට වැඩි |
| 9 | වාත රක්ත ප්‍රදාහය (ආතරයිටිස්) | ස්ත්‍රී/පුරුෂ | වයස අවු.35 ට වැඩි |
| 10 | ගලගණ්ඩය | ස්ත්‍රී/පුරුෂ | වයස අවු.35 ට වැඩි |
| 11 | අක්මාවේ තෙල් තැම්පත්වීම | ස්ත්‍රී/පුරුෂ | වයස අවු.35 ට වැඩි |

Project that can be proposed to address the prevailing challenges :-

| | Challenges | Proposed project |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| 1 | වර්ෂා කාලයේ දි ඩෙංගු රෝගය ව්‍යාප්ත වීමේ අවධානම | සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය හා ග්‍රාමීය මට්ටමේ නිලධාරින් මගින් දැනුවත් කිරීම් හා ශ්‍රමදාන පැවැත්වීම. |
| 2 | බහුලව පවතින දියවැඩියාව,අධි රුධිර පීඩනය,නිදන්ගත වකුගඩු රෝග ,මානසික සෞඛ්‍ය වැනි නිදන්ගත රෝග සඳහා පවතින සෞඛ්‍ය රැකවරණයන් අවම වීම | සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය හා ග්‍රාමීය මට්ටමේ නිලධාරින් මගින් දැනුවත් කිරීම් හා ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සත්කාර වල ප්‍රතිකාර ලබාදීම ආරම්භ කිරීම |
| 3 | ප්‍රාථමික සත්කාරක සේවාවන් සඳහා අඩු අවධානයක් දැක්වීම | ප්‍රාථමික මට්ටමේ සත්කාර ඒකක වල විශේෂිත පහසුකම් හා ප්‍රතිකාර පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම |
| 4 | ළමා පෝෂණ ඌණතා බහුල වශයෙන් පැවතීම | ඉලක්ගත කණ්ඩායම් සොයාබලා පෝෂණ තත්වය ඉහළ දැමීමේ ව්‍යාපෘතින් ආරම්භ කිරීම |
| 5 | සිය දිවි නසා ගැනීමේ ප්‍රවනතාවය | යොවුන් වියේ දරුවන් සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හා උපදේශණ සේවාවන් ව්‍යාප්ත කිරීම |
| 6 | මත් ද්‍රව්‍ය හා මත් පැන් භාවිතය සඳහා තරුණ පරපුර බහුල වශයෙන් ඇබ්බැහි වීම | මත් ද්‍රව්‍ය සඳහා ඇබ්බැහි වූවන් පුනරුත්ථාපනය සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම |
| 7 | රොඩි ගම්මානයක් වන මානාව ගම්මානයේ අඩු වයස් ගැබ් ගැනීම බහුල වීම | පාසල් වියේ පාසල් නොයන දරුවන් අධ්‍යාපනය සඳහා යොමු කිරීම,අඩු වයස් ගැබ් ගැනීම් වළක්වාලීම සඳහා එහි අවධානම් තත්වයන් පිළිබඳව ඉලක්කගත කණ්ඩායම් දැනුවත් කිරීම,පවතින පවුල් සැළසුම් සේවාවන් ව්‍යාප්ත කිරීම ,පාසල් නොයන ළමුන් වෘත්තිය පුහුණු හා ස්වයං රැකියා සඳහා යොමු කොට හා ස්වයං රැකියා ගැන්වීම, |
| 8 | විකිණීමට තබා ඇති ආහාර නිෂ්පාදනයන් නුසුදුසු තත්වයේ හා කෘතිම රසකාරක බහුලව තිබීම. | ජාතික හා ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් භාවිතයට සුදුසු ආහාර ප්‍රමිතිගත කිරීමේ වැඩසටහන් සකස් කිරීම |
| 9 | ප්‍රදේශයේ බොහොමයක් ස්ථාන වල පවතින පානිය ජලය නිසි ප්‍රමිතියකින් තොරවීම | කොට්ඨාසයේ පානිය ජලය හිග ප්‍රදේශයන් වන පනාවිටිය කන්ද පොතුවැව,කොටදෙණියාව,කොටවිලාකන්ද, කරගහගෙදර,ගොඩගම, හොරොම්බාව වැනි ප්‍රදේශ වල ජල ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීම හා පානීය ජල පිරිසිදු කිරීමේ ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීම |
| 10 | පොලිතින් හා සත්ව අපද්‍රව්‍ය නොවිධිමත් ලෙස අපහරණය කිරීම | කසල ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය සභාව මගින් දිරන හා නොදිරණ අපද්‍රව්‍ය එක්රැස්කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ,කසල අපහරණය සඳහා සුදුසු ස්ථාන සකස් කිරීම. |

## 4) **Education :-**

Key issues prevailing in the DSD under the thematic area :-

| | Primary | Secondray | Tertiary |
|---|---|---|---|
| 1 | කොට්ඨාසයේ බොහොමයක් ප්‍රාථමික පාසල් වල ශිෂ්‍ය හිගය | පාසල් වල භෞතික සම්පත් වල හිගකම හා තොරතුරු තාක්ෂණය වැනි නවීන පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම(විද්‍යාගාර,පුස්තකාල) | පාසල් අධ්‍යාපනයෙන් අනතුරුව උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා යොමු වීම සඳහා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 2 | පාසල් වල පවතින ගුරු හිගය හා පාසල් භෞතික සම්පත් ප්‍රමානවත් නොවීම. | අවශ්‍යතාවයන් පරිදි ගුරු පුරප්පාඩු පැවතීම | |
| 3 | දෙමව්පියන් විදේශගත වීම | සිසුන් පාසල් අතරමග හැරයාම හා සමාජ විරොධී ක්‍රියාවන් වලට යොමු වීම | නිසි මග පෙන්වීමක් නොවන හෙයින් සමාජ විරොධී ක්‍රියාවන් වලට යොමු වීම |
| 4 | ආර්ථික අපහසුතා | ආර්ථික අපහසුතා /දෙමව්පියන් විදේශගත වීම | ආර්ථික අපහසුතා /දෙමව්පියන් විදේශගත වීම |
| 5 | මත්පැන් භාවිතය නිසා දෙමව්පිය ආරවුල් හේතුවෙන් දරුවන් ගෘහස්ථ හිංසනයන්ට හා අපයෝජනයන්ට ලක්වීම | මත්පැන් භාවිතය නිසා දෙමව්පිය ආරවුල් හේතුවෙන් දරුවන් ගෘහස්ථ හිංසනයන්ට හා අපයෝජනයන්ට ලක්වීම | මත්පැන් භාවිතය නිසා දෙමව්පිය ආරවුල් හේතුවෙන් දරුවන් ගෘහස්ථ හිංසනයන්ට හා අපයෝජනයන්ට ලක්වීම |
| 6 | අධ්‍යාපන පීඩනයන් නිසා දරුවන්ගේ මානසික සෞඛ්‍ය පිරිහීම | අධ්‍යාපන පීඩනයන් නිසා දරුවන්ගේ මානසික සෞඛ්‍ය පිරිහීම | අධ්‍යාපන පීඩනයන් නිසා දරුවන්ගේ මානසික සෞඛ්‍ය පිරිහීම |
| 7 | විභාග ප්‍රතිඵල පහළ මට්ටමක පැවතීම | විභාග ප්‍රතිඵල පහළ මට්ටමක පැවතීම නිසා තෘතියික අධ්‍යාපනය සඳහා යොමු නොවීම | විභාග ප්‍රතිඵල පහළ මට්ටමක පැවතීම |
| 8 | පොදු ප්‍රවාහන සේවාවන් වල පවතින දුර්වලතා | පොදු ප්‍රවාහන සේවාවන් වල පවතින දුර්වලතා | පොදු ප්‍රවාහන සේවාවන් වල පවතින දුර්වලතා |

Project that can be proposed to address the prevailing challenges :-

| | Challenges | Proposed project |
|---|---|---|
| 1 | පාසල් යන වයසේ දරුවන් පාසල් නොයාම හා පාසල් හැරයාම | දෙමව්පියන් දැනුවත් කිරීම ,ආර්ථික අපහසුතා සහිත දරුවන්ට පාසල් උපකරණ ලබාදීම සඳහා ආධාර උපකාර කිරීම හා පාසල් උපදේශණ සේවාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීම |
| 2 | මත්ද්‍රව්‍ය හා මත් පැන් සඳහා ඇබ්බැහිවූ දෙමව්පියන්ගේ දරුවන් ගෘහස්ථ හිංසනයන්ට හා අපයෝජනයන්ට ලක්වීම | බීමත් දෙමව්පියන් සඳහා උපදේශණ සේවාවන් පැවැත්වීම . |
| 3 | දෙමව්පියන් විදේශගත වීම | දෙමව්පියන් ,භාරකරුවන් දැනුවත් කිරීම විදෙස්ගත දෙමව්පියන්ගේ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය ,ඎකවරණය ආරක්ෂාව පිළිබඳ සොයා බැලීම් විධිමත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම |
| 4 | විභාග ප්‍රතිඵල පහළ මට්ටමක පැවතීම | ප්‍රතිඵල ඉහළ දැමීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම, ප්‍රවීණ ගුරුවරුන් පාසල් විෂය ක්ෂේත්‍රයන් සඳහා පත්කිරීම |
| 5 | අවශ්‍යතාවයන් පරිදි පවතින ගුරු පුරප්පාඩු | පාසල් වල ගුරු පුරප්පාඩ සම්පූර්ණ කිරීමට කටයුතු කිරීම |
| 6 | පවතින මානසික සෞඛ්‍ය පිළිබඳ ගැටළු | පාසල් තුළ පාසල් උපදේශණ සේවාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීම |
| 7 | ආර්ථික අපහසුතා | ආර්ථික අපහසුතා සහිත දරුවන්ට පාසල් උපකරණ ලබාදීම සඳහා ආධාර උපකාර කිරීම |

## 5) Human Resource Development :-

| | Skill Development | | Entrepreneurship | | Migration potential/Migration Manegement | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Issue | Area with highest | Issue | Area with highest | Issue | Area with highest |

| | | prevalence | | prevalence | | prevalence |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | ප්‍රදේශය තුළ පවතින රැකියා අවස්ථා අවම වීම | පරිගණක ක්ෂේත්‍රය | අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ දුෂ්කරතා | මැටි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන, තලකොළ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන | උගත්කමට රැකියාවක් නොමැතිකම | |
| 2 | අවශ්‍ය තාක්ෂණික දැනුම ලබා ගැනීමට අවස්ථා හා ආයතන ප්‍රමාණවත් නොවීම | ගෘහස්ථ සුළු පරිමාන කර්මාන්ත | වෙළඳපොල පහසුකම් ප්‍රමානවත් නොවීම | විසිතුරු මල් වගාව,ස්වයං රැකියා ව්‍යාපෘතින් | පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් ප්‍රමාණවත් නොවීම. | |
| 3 | | | අඩු පොලී අනුපාතයන් මත ණය පහසුකම් ලබා ගැනීමේ දුෂ්කරතා | සුළු පරිමාන ව්‍යාවසායකය න් සදහා | | |
| 4 | | | යෙදවුම් වල මිල අධික වීම හා පුහුණු ශ්‍රමය හිගකම | කොහු කර්මාන්තය | | |
| 5 | | | උසස් ආරයේ කිරි දෙනුන් ලබා ගැනීමේ දුෂ්කරතා | කිරි ගව පාලනය | | |

Key issues prevailing in the DSD under the thematic area :-

| | Age between 15-25 years | 25 + years |
|---|---|---|
| 1 | උගත් කමට සරිලන රැකියා නොමැතිකම | උගත් කමට සරිලන රැකියා නොමැතිකම |
| 2 | විවාහ අපේක්ෂාව සම්බන්ධ ගැටළු | විවාහ අපේක්ෂාව සම්බන්ධ ගැටළු |
| 3 | තරුණ අසහනය | අපේක්ෂා භංගත්වය හා තරුණ අසහනය |
| 4 | රජයේ රැකියා සඳහා දක්වන විශේෂ කැමැත්ත | රජයේ රැකියා සඳහා දක්වන විශේෂ කැමැත්ත |

| | | |
|---|---|---|
| 5 | .මත්ද්‍රව්‍ය හා මත් පැන් සදහා වැඩි නැඹුරුව | .මත්ද්‍රව්‍ය හා මත් පැන් භාවිතය සදහා වැඩි නැඹුරුව |
| 6 | | ස්වයං රැකියා සදහා දක්වන අකමැත්ත |
| 7 | | පහසුවෙන් මුදල් ඉපයීම සදහා සමාජ විරෝධි ක්‍රියාවන් සදහා යොමු වීම. |
| 8 | | බෝ නොවන රෝග වලට ගොදුරුවීමේ අවධානම වැඩිවීම |

Project that can be proposed to address the prevailing challenges :-

| | Challeges | Proposed projet |
|---|---|---|
| 1 | රැකියා වෙළද පොළට සරිලන අධ්‍යාපනයක් නොමැතිකම | රැකියා ඉලක්කකරගත් අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් ඇතිකිරීම |
| 2 | අධ්‍යාපන සුදුසුකම් ප්‍රමානවත් වුව ද ,වෘත්තිය සුදුසකම් නොමැතිවීම | වෘත්තිය පුහුණු සදහා යොමු කිරීමේ ප්‍රවනතාවය වැඩි කිරීම |
| 3 | දුර බැහැර රැකියා සදහා යොමු වීමට ඇති අකමැත්ත | ප්‍රදේශය තුළ කර්මාන්ත අංශයේ රැකියා සපයන ආයතන ආරම්භ කිරීම |
| 4 | කෘෂිකර්මාන්තය ආශ්‍රිත රැකියා සදහා තරුණයින් යොමු නොවීම | කෘෂි වයවසායකයින් බිහි කිරීම සදහා පුහුණු වැඩසටහන් වැඩිකිරීම, සහන පදනම මත බැංකු ණය ලබාදීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම |
| 5 | රැකියා අපේක්ෂකයින් රජයේ රැකියා අංශ සදහා යොමු වීමට වැඩි කැමැත්තක් දැක්වීම හ පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා සදහා යොමු වීමට ඇති අකමැත්ත | පෞද්ගලික අංශයේ දිරි දීමනා වැඩි කිරීම හා ශ්‍රමයට සරිලන වැටුප් ලබාදීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම,අවශ්‍යතා පරිදි සේවක සුභ සාධනයන් කෙරෙහි වැඩි අවධානයන් යොමු කිරීම |

## 6) **Environment and Forestry :-**

Key issues prevailing in the DSD under the thematic area :-

| Natural Disasters | Animal Attacks | Other |
|---|---|---|
| කළුබුළු ඔය පිටාර ගැලීම නිසා ආසන්නයේ ඇති ප්‍රදේශ ජලයෙන් යටවීම (හස්කම්පොල,නෙත්තිපොලගෙදර, අරක්යාල, තෙලහැර සියඹලාගස්කොටුව,) | වන සත්ව හානි (දඩුලේන්,වල් ඌරු,රිලා,ඉත්තෑවා.මොනරා ) | ඇළ දොල වල ඉවුරු ඛාදනය |

| | | |
|---|---|---|
| බිහල්පොල විහාරය අසල හා හොරොම්බාව ප්‍රදේශය වර්ෂා කාලයේ දී ජලයෙන් යටවීම | අයාලේ යන එළ ගවයින්ගේ සිදුවන හානිය | වැව් වල රොන්මඩ තැම්පත්වීම |
| දැඩි නියගය නිසා ප්‍රදේශයේ බොහොමයක් ස්ථාන වල පවතින ජල හිගය. | | අවිධිමත් ලෙස කසල බැහැර කිරීම |
| ඉඩම් වල පාංශු රක්ෂණ ක්‍රම නොමැතිවීම නිසා පස නිසරු වීම හා සෝදා පාලුවට ලක්වීම | | ජලය බැසයාම සඳහා හොරොම්බාව,බිහල්පොල, සියඹලාගස්කොටුව,කටුපොත ආදී ග්‍රාමීය නගරාශ්‍රිතව සුදුසු කාණු පද්ධතියක් නොමැතිවීම. |
| | | පනාවිටිය කන්ද ප්‍රදේශයේ අවිධිමත් ලෙස බොරළු කැපීම |
| | | අවිධිමත් ලෙස කළුගල් කැඩීම |

Project that can be proposed to address the prevailing challenges :-

| | Challeges | Proposed projet |
|---|---|---|
| 1 | දැඩි නියගය හේතුවෙන් ඇතිවන උග්‍ර ජල හිගය | ග්‍රාමීය මට්ටමේ ජල ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම.(නාරමල දම්පැලැස්ස ජල උල්පත ආශ්‍රිතව කුලියාපිටිය-නැගෙනහිර ප්‍රා.ලේ.කොට්ඨාසයේ ද ජල ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම) |
| 2 | මාර්ග දෙපස හා ලඳු කැලෑවට සත්ව අපද්‍රව්‍ය හා ගෘහස්ථ කසල අවිධිමත් ලෙස බැහැර කිරීම | විධිමත් කසල කළමණාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම, පවතින නීති රීති පිළිබඳව හා අවධානම් තත්වයන් පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම |
| 3 | සත්ත්ව හානි හා අයාලේ යන එළ ගව රංචු වලින් සිදුවන හානි | ගොවීන් සඳහා වායු රයිපල් ලබාදීම, සතුන් පලවා හැරීමේ උපක්‍රම පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කිරීම,වගා හානි සඳහා ගව හිමියන්ගෙන් වන්දි අයකර ගැනීමේ වැඩ සටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීම |
| 4 | පාංශු ඛාදනය | ඉඩම් සංවර්ධනයට අදාළ පාංශු සංරක්ෂණ කටයුතු සඳහා දිරි දීමනා ලබාදීමත්, උපදේශන හැ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම |
| 5 | රක්ෂිත වල අනවසර පදිංචිය | ඉඩම් හා පාරිසරික නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම |

## 7) Infrastructure and Human Settlement :-

Key issues prevailing in the DSD under the thematic area :-

| | Infrastructure | Human Settlement |
|---|---|---|
| 1 | කෘෂිකර්මාන්තයට ප්‍රමාණවත් ජලය නොමැතිකම | කළුබුළු ඔය ආශ්‍රිතව ගං වතුර හේතුවෙන් පදිංචි නිවාස වලට සිදුවන බාධා |
| 2 | ග්‍රාමීය ප්‍රවේශ මාර්ග වල දුර්වල මට්ටමේ පැවතීම | අක්‍රමවත් කසල බැහැර කිරීම හා සත්වපාලන කටයුතු වල අක්‍රමවත් බව නිසා ජීවත් වීමට හිතකර පරිසරයක් නොමැති වීම |
| 3 | ග්‍රාමීය මාර්ග වල පොදු ප්‍රවාහන පහසුකම් අවම මට්ටමක පැවතීම | රජයේ ඔප්පු නොමැති ඉඩම් සඳහා ඉඩම් ඔප්පු ලබාදීම |

| | | |
|---|---|---|
| 4 | පානීය ජලය සුදුසු මට්ටමක නොපැවතීම | අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් සඳහා පදිංචියට සුදුසු නිවාස නොමැති වීම |
| 5 | වාරි මාර්ග පද්ධතිය අක්‍රමවත් වීම | ඉඩම් ඔප්පු සාදා ගැනීම වෙනුවෙන් ඉඩම් මැනීමේ කටයුතු සඳහා ග්‍රාමීය ජනතාවට පවතින මූල්‍ය හිගය |
| 6 | | රක්ෂිත වල අනවසර පදිංචිය |

Project that can be proposed to address the prevailing challenges :-

| | Challeges | Proposed projet |
|---|---|---|
| 1 | මාර්ග අබලන් තත්වයේ පැවතීම | මාර්ග කොන්ක්‍රීට් කිරීම,බිම්ගල් ඇතිරීම,තාර දැමීම |
| 2 | කෘෂිකර්මාන්තයට ප්‍රමාණවත් ජලය නොමැතිවීම | වාරි මාර්ග පද්ධතිය පිළිසකර කිරීම,වැව්වල රොන් මඩ හා පාසි ඉවත් කිරීම |
| 3 | ගමනා ගමන දුෂ්කරතා | පවතින පොදු ප්‍රවාන පද්ධතිය විධිමත් කිරීම හා ග්‍රාමීය මා ්ග සඳහා පොදු ප්‍රවාහන් පධතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම |
| 4 | පානයට නුසුදුසු ජලය | බීමට සුදුසු පානීය ජලය සකස් කිරීමේ වැඩ සටහනක් හා ජල ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම.(විශේෂයෙන් නාරමල දම්පැලැස්ස ජල උල්පත ආශ්‍රිතව කුලියාපිටිය-නැගෙනහිර ප්‍රා.ලේ.කොට්ඨාසයේ ද ජල ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම) |
| 5 | කළුබුළු ඔය ආශ්‍රිතව සිදුවන ගං වතුර හානිය | අනවසර ඉදිකිරීම් වලට හා පහත් බිම් ගොඩ කිරීම සඳහා අවසර නොදීම,ප්‍රමානවත් පරිදි ජලය බැසයාම සඳහා ඔය පළල් කර ශුද්ධ කිරීම |
| 6 | පදිංචි ඉඩම් සඳහා අයිතිය නොමැතිකම | ඔප්පු ලබාදීමට කඩිනම් පියවර ගැනීම |
| 7 | ජීවත් වීමට හිතකර පරිසරයක් නොමැති වීම | කසල බැහැර කිරීම සුදුස ස්ථාන සකස් කිරීම,කසල ප්‍රතිචක්‍රියකරණ වැඩසටහන් ක්‍රමවත් කිරීම |
| 8 | පදිංචියට නුසුදුසු නිවාස | පදිංචියට සුදුසු නිවාස ඉදිකර ගැනීම සඳහා ආධාර ලබාදීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම . |
| 9 | අනවසර පදිංචිය | ඉඩම් නොමැති අය සඳහා ඉඩම් ලබාදීම, පරිසර හා ඉඩම් නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම |

## 8) Industrial Sector (including SME s)

Industrial Activities

| | Name three (3) industral Product in your DSD | Mention main issues faced by the 3 indusrty |
|---|---|---|
| 1 | මැටි ආශ්‍රිත කුඹල් කර්මාන්තය | මූල්‍ය පහසුකම්,අමුද්‍රව්‍ය,තාක්ෂණික උපකරණ හා වෙළඳපොල පහසුකම් ප්‍රමානවත් නොවීම,අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය සම්බන්ධ ගැටළු |
| 2 | කොහු හා කොහු කෙදි ආශ්‍රිත කර්මාන්තය | සේවක ගැටළු, මූල්‍ය පහසුකම් නොමැතිවීම. |
| 3 | පාවහන් නිෂ්පාදනය | වෙළඳපොළ හා නිෂ්පාදන සම්බන්ධ පුහුණුව නොමැතිකම |

What can do to address thse issues ? And who is responsible for the proposed activities?

| | What can do to address these 3 issues | who is responsible for the proposed activities? |
|---|---|---|
| 1 | නවීන තාක්ෂණය,යන්ත්‍ර සූත්‍ර හදුන්වා දීම හා නව නිෂ්පාදන | ජාතික ශිල්ප සභාව,හස්තකර්මාන්ත දෙපාර්තමේන්තුව,කුඩා කර්මාන්ත දෙපාර්තමේන්තුව,කර්මාන්ත සං.අමාත්‍යාංශය |
| 2 | ඵලදායිත්වය හා ප්‍රමිතිකරණය සම්බන්ධ පුහුණුව ලබාදීම | ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති කාර්යාංශය |
| 3 | දේශීය හා විදේශීය වෙළදපොළ හදුන්වාදීම | ජාතික ශිල්ප සභාව,හස්තකර්මාන්ත දෙපාර්තමේන්තුව,කුඩා කර්මාන්ත දෙපාර්තමේන්තුව,කර්මාන්ත සං.අමාත්‍යාංශය |

Areas within the DSD wih highest level of poverty :-

1. සිංහපුර
2. මානාව
3. උඩවත්ත

Project that can be proposed to address the prevailing challenges :-

| Challeges | Proposed projet |
|---|---|
| විරැකියාව | ස්වයං රැකියා හා වෘත්තීය පුහුණු සදහා යොමු කිරීම, |
| ළමා පෝෂණය හා ආරක්ෂාව | දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හා පෝෂණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම |

| | |
|---|---|
| ළමා හිංසනය,ළමා අපයෝජන | ළමා හිංසනය,ළමා අපයෝජන අවම වීම සඳහා පවතින නීති රීති ක්‍රියාත්මක කිරීම හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සඳහා පුරුෂ සහභාගීත්වය වැඩි කිරීම |
| අඩු වයස් විවාහ අඩු වයස් ගැබ්ගැනීම | දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ,පවුල් සැළසුම් ක්‍රම හා පාසල් වියේ ළමුන් පාසල් ගත කිරීම |
| මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා තරුණ පරපුර ගොදුරුවීම | මත් ද්‍රව්‍ය තුරන් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රමවත් කිරීම,තරුණයින් ස්වයං රැකියා සඳහා යොමු කිරීම,උපදේශන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම, |
| වැඩිහිටියන් හුදකලා වීම හා මානසික පසුබෑම් වලට ලක්වීම | වැඩිහිටියන් බලාත්මක කිරීම සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම,වැඩිහිටි සංවිධාන ශක්තිමත් කිරීම |
| බෝවෙන රෝග වලට ගොදුරු වීම | ක්‍රමවත් ආහාර රටාවන් හා රෝගී බවෙන් ආරක්ෂා වීම පිළිබදව ජනතාව දැනුවත් කිරීම හා |
| රැකබලා ගැනීමේ අපහසු තා | දරුවන් තුළ ආකල්ප දියුණු කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම,වැඩිහිටියන් රැක බලා ගැනීමේ ආයතන වැඩි දියුණු කිරීම හා ස්ථාපිත කිරීම |
| ආබාධිත පිරිස හා මානසික රොග වලට ගොදුරු වූවන් වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා යොමු නොවීම | ඉලක්ක ගත පිරිස සොයා බලා දැනුවත් කිරීම හා ප්‍රතිකාර සඳහා යොමු කිරීම |

10) **Tourism Development :-**

Key Tourism Development potentials in the DS Division :-

| Potential name | Nature | Culture & archeology | Any others |
|---|---|---|---|
| රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනය | වනවාසී භික්ෂූන් වහන්සේලා භාවනානු යෝගීව වාසය කිරීම හා මහරහතන් වහන්සේලා වැඩ විසූ භූමියක් වීම | කටාරම් සහිත ගල්ගුහා තිබීම රක්ෂිත වනාන්තරයක් වීම | අරක්ෂා කළයුතු ස්ථානයකි |
| පනාවිටිය අම්බලම | ඇම්බැක්කේ දේවාලයට සමාන කැටයම් කලාවක් පැවතීම | පුරාණ කැටයම් කලාව | අරක්ෂා කළයුතු ස්ථානයකි |

| | | | |
|---|---|---|---|
| කරගහගෙදර අම්බලම | පිහිටි ගල් පොත්තක් මත වූ විශාල ගල් හතරක් උඩ දැව කදන් හතරක් මත ඉදිකරන ලද්දකි | පුත්තලම- හලාවත මුදුබඩ දක්වා ප්‍රධාන මාර්ගය මේ හරහා වැටී තිබූ බව පවසන හෙයින් ක්‍රි.ව.1837 දී පමණ සාදා ඇති බව පැවසේ. | අරක්ෂා කළයුතු ස්ථානයකි |
| බිහල්පොල රජමහා විහාරය | අනුරාධ පුර යුගය ආරම්භයේ සිට පැවත එන්නක් වන අතර දේවානම් පියතිස්ස රජු විසින් ඉදිකර ඇති විහාරස්ථානයකි. | ටැම්පිට හා දැවපිට විහාර තිබීම. | අරක්ෂා කළයුතු ස්ථානයකි |
| පොතුවැව විහාරස්ථානය | ශ්‍රී වික්රම රාජසිංහ රජතුමාව විසින් බැමිණියන් සිහිවීම පිණිස සාදන ලද විහාරස්ථානයකි | කළුගල්තලාවක් මත පිහිටා ඇති අලංකාර විහාරස්ථානයකි | අරක්ෂා කළයුතු ස්ථානයකි |

## Explain the possible tourism Development activities in your DS Division :-

| Possible activities | Nature | Culture & archeology | Any others |
|---|---|---|---|
| 1.පෞරාණික ස්ථාන වැඩිදියුණු කිරිම හා ආරක්ෂා කිරීමට කටයුතු කිරීම<br>2.මාර්ග පද්ධතිය වැඩි දියුණු කිරීම.<br>3.ඓතිහාසික ස්ථාන ප්‍රචාරණය කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම | පෞරාණික ස්ථාන | රුවන්ගිරිකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනය/පනාවිටිය අම්බලම/කරගහගෙදර අම්බලම/බිහල්පොල රජමහා විහාරය/පොතුවැව විහාරස්ථානය | - |

Explain Key Challanges to be faced with developing  tourism sites , product and activities Development activities :-

| Possible challenges | Nature | Culture & archeology | Any others |
|---|---|---|---|
| සංස්කෘතිකමය ගැටළු | - | - | - |
| සංචාරක කර්මාන්තය පිළිබඳව මිනිසුන් තුළ පවත්නා ආකල්ප සුභවාදී නොවීම | - | - | - |
| යටිතල පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම | - | - | - |

Explain possible solution to be faced Challanges sussefully in developing  tourism sites , product and activities Development activities :-

| Possible solution | Nature sites, product & activities | Culture & archeology sites,product & activities | Any others |
|---|---|---|---|
| සංචාරක නිකේතන ඉදිකිරීම | පාරම්පරික නිෂ්පාදන ගම්මාන සංවර්ධනය කිරීම(හවුළුව මැටි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන,මානාව වේවැල් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන) | - | - |
| සංචාරක කර්මාන්තය පිළිබඳව මිනිසුන් තුළ පවත්නා ආකල්ප වර්ධනය | - | - | - |

| | | | |
|---|---|---|---|
| යටිතල පහසුකම් දියුණුකිරීම | - | - | - |
| අන්තර් ජාලය හරහා ප්‍රචාරණය කිරීම | | | |
| ග්‍රාමීය නගර දියුණු කිරීම | | | |

**please provide any otbher information related to each sector in DS level and GN level